

Truende preterm fødsel

Gjelder for: Kirurgisk klinikk/Kreft- og kirurgiavdeling/Føde- og barselseksjon
Dokumenttype: Retningslinje
Sist endret: 27.08.2024

1. HENSIKT

Definisjon og behandling ved truende for tidlig fødsel. Redusere mortalitet og morbiditet ved for tidlig fødsel. Redusere overbehandling av pasienter med kort livmorhals.

2. ANSVAR

Jordmor, lege

3. FREMGANGSMÅTE

Se nasjonal veileder i fødselshjelp - [Preterm fødsel](#).

3.1 Definisjoner: For tidlig fødsel er fødsel før 37+0 uker.

Behandlingsmessig avgrensning av truende for tidlig fødsel

1. Svangerskapsvarighet mellom 24+0 og 33+6 uker (individuell vurdering <24 uker)
2. Regelmessige rier (mer enn 2 rier per 10 minutter) + minst en av følgende:
  - a. Cervixpåvirkning
    1. Cervix forkortet ved transvaginal ultralyd (< 25 mm)
    2. Cervix åpning palpatorisk
  - b. Vannavgang (se [Vannavgang](#))

3.2 Diagnostikk

- Prøve til fibronektintest.
- Vaginal inspeksjon med bakterieprøve.
- Vaginal ultralyd – måling av cervixlengde.
- Eventuelt eksplorasjon – ikke ved vannavgang.
- CTG-registrering etter indikasjon og svangerskapsvarighet.
- Klinisk bedømming av riaktivitet.
- Temperatur og evt. blodprøver.
- Ultralyd av fosteret (leie, fostervannsmengde, føtometri evt. blodstrømsmålning).
- Urinprøve (stix og urindyrkning).
- ONEWS

3.3 Behandling

Kvinner med truende for tidlig der behandling startes skal innlegges.

Steroidbehandling

Lungemodning med steroider gis ved truende fødsel mellom 23+0 og 33+6 uker. Individuell vurdering mellom 22+5 og 23+0 uker, etter konferanse med OUS. Gi Betametason (Celeston Chronodose) 12 mg i.m. Gjentas etter 24 timer.

En kan vurdere gjentatt behandling når det er mer enn 1 uke etter siste dose dersom pas er <34 uker, det er truende preterm fødsel og det er sannsynlig at fødselen vil skje innen 1 uke. Det gis da ny kur med Celeston 12 mg i.m. som gjentas etter 24 timer.

Bivirkninger: Steroider kan maskere tegn til infeksjon.

Steroider kan gi hyperglykemi hos gravide diabetikere. Kontroller blodsukker hyppig hos gravide med diabetes. Se [Gravide med kjent diabetes type 1 og type 2](#) for insulin plan.

Det kan tilkomme CTG forandringer 2-4 dager etter behandling (reduisert variabilitet og reaktivitet).

Tokolyse

Hensikten med tokolyse er å utsette fødsel i noen døgn slik at fosteret kan få effekt av lungemodning med steroider og/eller bli transportert til OUS.

Indikasjon:

Truende fødsel ved svangerskapslengde mellom 23+0 og 33+6 uker. Tokolyse <23 uker anbefales ikke.

Kontraindikasjoner:

Tokolyse skal ikke gis ved mistanke om

1. Morkakeløsning
2. Chorioamnionitt
3. Truende asfyksi
4. Alvorlig preeklampsi eller eklampsi

Behandlingsalternativer:

1. Atosiban (Tractocile)

Første dose: Atosiban 7,5 mg/ml, 0,9 ml (hetteglass 0,9 ml) = 6,75 mg intravenøst over minst ett minutt.

Etterfølges umiddelbart av kontinuerlig infusjon Atosiban 7,5 mg/ml, (hetteglass 5 ml).

10 ml, dvs. 2 hetteglass, fortynnes med 90 ml NaCl0,9 %/Ringer/Glukose 5 %.

(Konsentrasjon på 0,75 mg/ml oppnås ved å trekke 10 ml fra 100 ml infusjonspose og erstatte dette med 10 ml Atosibankonsentrat.)

a. Høydoseinfusjon i 3 timer: 18 mg/time = 24 ml/time

b. Lavdoseinfusjon i 45 timer: 6 mg/time = 8 ml/time

2. Nifedipin

Dosering: Nifedipin (Adalat) 20 mg tabl. initialt. Deretter gis nifedipin 10-20 mg tabl. 3-4 ganger daglig. Anbefalt maksimaldose per dag er 60 mg. Døgndoser over 60 mg er assosiert med 3-4 ganger økt risiko for bivirkninger (hypotensjon, oppkast, flushing, hodepine, kvalme).

3. Indometacin (Indocid)

Individuell vurdering som singelterapi. Kan brukes i tillegg til atosiban.

Bør ikke gis >48 timer.

Dosering: Indometacin 100 mg supp. engangsdose, deretter 50 mg x 3 i inntil 48 timer.

Kontraindikasjoner: Ulcussykdom, astma, alvorlig nyresykdom, oligohydramnion.

Magnesiumsulfat:

Kan redusere forekomsten av CP hos premature barn.

Gis til kvinner med truende prematur fødsel mellom uke 23+0 - 31+6.

Behandling inntil fødsel, maksimalt 24 timer og gjentas ikke. Ved prematurt keisersnitt startes magnesiumsulfat ca 4 timer før forløsning og pågår til operasjonsstart.

Doseres som ved truende eklampsi.

	Medikament/administrasjon	Dosering
Bolusdose	Ferdigblandet MgSO₄-bolus fra apotek: Magnesiumsulfat 0,5 mmol/ml. Injeksjonsvæske 50 ml.	Gi 35 ml (= 17,5 mmol) langsomt intravenøst i løpet av minst 5 minutter, bruk helst 10-15 minutter
	Bland MgSO₄-bolus selv: Bland Magnesiumsulfat 2 x 10 ml (=20 mmol) med 20 ml NaCl 9 mg/ml til totalvolum 40 ml.	Gi 35 ml av dette (=17,5 mmol) over 15 min (hastighet = 140 ml/t)
Kontinuerlig infusjon	Trekk ut 50 ml fra 500 ml NaCl 9 mg/ml. Tilsett 50 ml Magnesiumsulfat (5 x 10 ml = 50 mmol) til et totalvolum på 500 ml. Konsentrasjon 0,1 mmol/ml.	Infusjonsstart 40 ml/time (= 4mmol/time = 1g/time) Dosen kan økes til 60 ml/time, evt til 80 ml/time hvis ikke oppnådd terapeutisk nivå.

Ved infusjon:

Jordmor/barnepleier tilstede kontinuerlig.

Anestesilege informeres om behandlingen.
To venekanyler og permanent kateter med timediuress.
Antidot Calciumglukonat på fødestua.

Overvåkning:

Toksiske bivirkninger av MgSO₄ kan sees som opphevet patellarrefleks, respirasjonshemming og nedsatt urinproduksjon. Magnesiumintoksikasjon er uvanlig hos kvinner med normal nyrefunksjon.

- CTG ved oppstart så lang det er mulig, ellers på vanlig obstetrisk indikasjon.
- Kvinnen overvåkes hvert 15. min de første 2 timene, deretter med 30-60 minutters intervaller: BT, respirasjonsfrekvens, patellarrefleks (høyre/venstre), diurese ml/t.
- Opphevet patellarrefleks: Dersom patellarrefleksen forsvinner, avbrytes magnesiuminfusjon. Observer respirasjonen. Når patellarrefleksen kommer tilbake, begynn infusjonen igjen med redusert dose 0,5 g/time (20 ml/time), forutsatt at respirasjonen er normal.
- Respirasjonshemming: Dersom respirasjonsfrekvens < 16/minutt, avbrytes infusjonen. Gi O₂ på maske. Hold frie luftveier. Ved uttalt respirasjonsdepresjon gis antidot (se nedenfor). Ved respirasjonsstans: intuber og ventiler umiddelbart. Gi antidot (se nedenfor).
- Nedsatt urinproduksjon: Dersom urinproduksjonen er < 25 ml/time, men andre symptomer på Magnesium intoksikasjon ikke foreligger, reduseres infusjonshastighet til 0,5 g/time (20 ml/time).
- Serumnivåer av magnesium kontrolleres ved symptomer på overdosering. Terapeutisk nivå: 2-4 mmol/l.
- Antidot Calciumglukonat; 20 ml (2 ampuller) Calciumglukonat 10 ml/2,25 mmol, iv over 10 minutter ved tegn på overdosering.

Antibiotikabehandling:

Kan vurderes til kvinner i etablert preterm fødsel.

Benzylpenicillin 1,2 g x 6 iv inntil fødsel. (Se [Vannavgang](#) for AB behandling ved pPROM)

Sengeleie

Er ikke dokumentert som effektiv behandling og anbefales ikke.

3.4 Oppfølging av kvinner med høy risiko og profylaktisk behandling

Se veileder.

4. GENERELT

5. INTERNE REFERANSER

[1.6.1.11.1](#)

[Hypertensive svangerskapskomplikasjoner og eklampsi](#)

[2.1.5.4.1.3.13](#)

[Vannavgang](#)

6. EKSTERNE REFERANSER

[Fødselshjelp - veileder 2020](#)

7. VEDLEGG